

פרשת וילך כ"ח אלול תשפ"א – ה' תשרי תשפ"ב לפ"ק

יום ראשון פרשת וילך

שחטא, ובתפלה שלא יחלה בשנה זו, נכלל גם להיות שמור מן החטא, שהנסיגות הרבות לא יעבירו אותו על דעת קונו. ובאמת כל צרכי האדם המה צורכי שמים, שבזה נוכל לעבדו עבודה הישרה בהרחבת הדעת.

לפני תפלת שחרית הניח רבינו שליט"א תפלין לבן הר"ר חיים צבי וועכטער הי"ו. אחר התפלה השמיע רבינו שליט"א דברי הדרכה להבחור הבר מצוה, ונתן לו דורן דרשה.

וסיים בברכה שנוכה לשנה טובה ומבורכת, שנת אורה ושמחה, ולהתברך בבני חיי ומזוני רויחי, ויתקבלו תפלותינו לרחמים ולרצון, וקול השופר יעורר למעלה בשמים קול שופר של משיח, ובאו האובדים להשתחוות לה' בהר הקודש, במהרה בימינו אמן.

בשעות אחר הצהריים הגיע רבינו שליט"א לניחום אבלים אצל מושפחת גאנדל שיחי, שישבו שבעה על פטירת אמם ע"ה (אשת הר"ר בנימין זאב גאנדל הי"ו).

*

יום שני פרשת וילך – ערב ראש השנה

אחר הדרשה עלה רבינו שליט"א על הבימה לתקיעת שופר, והתחיל באמירת למנצח לבני קרח מזמור, ופסוקי מן המצור וכו' (ביום ב' דראש השנה לבש רבינו שליט"א בגד חדש לברכת שהחינו), ואחר כך המשיך בתפלת מוסף לפני התיבה בהתעוררות עצומה ובהשתפכות הנפש כבן המתחטא לפני אביו, ובפרט באמירת פסוקי זכרונות וכו'.

לאמירת סליחות ניגש רבינו שליט"א לפני התיבה. – אחר תפלת שחרית ערך רבינו שליט"א סדר התרת נדרים לפני ג' אנשים. והוסיף גם אמירת היה"ר ומסירת מודעה מאת החיד"א זצ"ל, וסדר התרת קללות וניזופים.

עם סיום התרת נדרים כתב רבינו שליט"א שטר פרוזבול לצאת שיטת הרא"ש לעשות פרוזבול בערב שנת השמיטה.

*

ימי ראש השנה

טרם נטות צללי ערב הלך רבינו שליט"א לאמירת תשליך, ואמר פסוקי מי א-ל כמוך וגו', ומזמור שיר המעלות ממעמקים פסוק בפסוק. אחר אמירת התפלות נייער שולי בגדיו כנהוג.

בליל ראש השנה אחר תפלת ערבית ואמירת לדוד מזמור, עברו כל הקהל לפני רבינו שליט"א להתברך בברכת לשנה טובה שנמשכה למשך זמן רב, בעוד שמאות רבות מתושבי העיר מגיעים להתברך בברכת הקודש.

במשך התפלות ביום א' דראש השנה אמר רבינו שליט"א הקדישים, לרגל יומא דהילולא של כ"ק מרן רבינו בעל עזר מיהודה זצוק"ל.

ביום ב' דראש השנה יצא רבינו שליט"א לפני פסוקי דזמרה בליווי ציבור המתפללים להשתתף אצל הלויית האשה החשובה מרת וויטריאל ע"ה (אלמנת הר"ר חיים וויטריאל ע"ה), שהתקיימה לפני בית מדרשנו.

*

יום חמישי פרשת וילך – צום גדליה

בשעות אחר הצהריים שימש רבינו שליט"א ככהן אצל הפדיון הבן של בן ש"ב הר"ר ישראל דוב אבערלאנדער הי"ו (בן הרה"ג רבי חיים אבערלאנדער שליט"א אב"ד ווילעדניק מאנסי, חתן הרה"ג רבי יקותיאל יצחק שווארץ שליט"א אב"ד בראד), שהתקיים באולם ויואל משה. אחר הפדיון בירך רבינו שליט"א ברכת בורא פרי הגפן על הכוס, (היות שלא השתתף אצל הסעודה), ונתן לשתות לתינוק שהגיע לחינוך (עיין בשו"ת בצל החכמה ח"ד סימן קט).

ביום ראש השנה לפני התקיעות דרש רבינו שליט"א דברי התעוררות בגודל קדושת היום כי הוא נורא ואיום, וגדולה זכות האבות והאמהות שעומדת לנו ביום הדין, ואיתא בכתבי האריז"ל דימי ראש השנה הם בחינת רחל ולאה, ויורמו בזה, שהם הפקירו כל אשר להם לטובת אחרים, רחל ויתרה ללאה שלא תצא לחרפה, ולאה ויתרה על לידת יוסף בחלקה, שלא תהא רחל פחותה מהשפחות, וזכותם עולה למעלה שיתנהג עמנו ה' אלקינו במדת הרחמים, שלא נצא בדין לחרפה ולבושה.

רבינו שליט"א סיים בקול חנוק מדמעות, שנוכל לנצל קדושת היום בתפלה מעומק הלב בכוונה, ולבקש רחמים על צרכי השנה, ובהיות שאין יסורין בלא עון (שבת נה), אם כן החולי והמאורעות באות על מה

שבת קודש פרשת וילך – שבת שובה

בליל שבת קודש ערך רבינו שליט"א באטע בבית המדרש סאמבאטהעלי. רבינו שליט"א השמיע דברי תורה בעניני הפרשה. בברכת המזון נתכבד הרב חיים מאיר כ"ץ שליט"א.

ביום שבת קודש אחר תפלת מוסף התקיים קידושא רבה לרגל הולדת הבת אצל הר"ר משה בראדי הי"ו.

בשעות אחר הצהרים התקבצו קהל רב וגדשו את היכל הבית המדרש לשמוע את דבר ה' בדרשת שבת שובה של רבינו שליט"א. רבינו שליט"א התחיל בדברי אגדה בדרכי אמירת תוכחה, לומר הדברים בדרך כבוד הראוי, ולא בדרך זלזול, כי בהרגשת האדם באהבת המוכיח, הדברים מתקבלים אצלו ביותר לשנות דרכיו, ולהתעלות בדרכי עבודת ה'.

אחר כך המשיך בדברי פלפול בסוגיא ד'הכל חייבין בראייה' שנלמד קעת במסכת חגיגה במסגרת חבורת 'ובהם נהגה', ופלפל רבינו שליט"א בחדוותא דשמעתתא בכמה אנפין.

רבינו שליט"א המשיך בדרשתו בדברי מוסר והתעוררות, בחובת האדם להתבונן בתכלית חייו בעולם, לסדר החיים נצחיים של עולמי עד, התקן עצמך בפרוודור כדי שתכנס לטרקלין, ובשמיעת דברי תוכחה גם אם לפי שעה אין הדברים נכנסים ללב, יעשו עליו רושם להבא בפתיחת לבו, ויראה התוצאות מזה להתעורר ללכת בדרכי התורה.

רבינו שליט"א סיפר, כי בקיץ העעל"ט ניגש אלי אברך ואמר שיש לו הכרת הטוב אלי, כי זה שלשים שנה שמע פעם דרשה ממני בגודל מעלת התפלה, ובתוך הדברים דברנו מחשיבות ותועלת של תפלה כסדרן, להתפלל ממה טובו עד עלינו, שלא להפך הצינורות כידוע מספרים הקדושים. והסברתי הדברים במשל, כמו מי שרוצה לטלפן לחבירו לבקש ממנו דבר, צריך לצלצל על הטלפון המספרים של טלפון חבירו, ואם יחסיר גם מספר אחד לא יגיע הצלצול לטלפון חבירו. וגם אם לא יחסיר מספר אחד, אלא ישנה להקדים המאוחר, מספר אחד קודם מספר השנית, גם כן לא יגיע זאת לחבירו. כמו כן בתפלה, חכמינו ז"ל שידעו שורש הדברים, איך יוכל התפלה להגיע למעלה לפני כסא הכבוד, סידרו סדר התפלה בעלייה מעולם

לעולם עד הכסא הכבוד, אבל אם משנה להקדים המאוחר ולאחר המוקדם לא יגיעו הדברים למקומם הנכון. ואמר לי שמאז לא חיסר להתפלל תפלה אחת שלא כסדרן, וגם כאשר נחפו ללכת לעסקיו, אומר לנפשו הטלפון לא יגיע למקומו, ומתפלל כסדרן. - הרי לנו עד כמה ישראל קדושים רוצים לקבל, ודיבור אחד ששמע בדרך אגב בעת הנכון עשתה רושם להתנהג כן שנים רבות.

רבינו שליט"א השמיע דיבורים מיוחדים בדברים העומדים על הפרק במצב השורר בעולם, ונצטט מתוך דברות הקודש מלהבות אש: הנה לפני כשנתיים שלקינו במגפה, אלפי בני ישראל נחלאו ממנו, ומאות נעדרו ר"ל, ועדיין המגפה לא נעצרה. בשנה זו העעל"ט ניתוספו עוד מאורעות שונות פלאות ומבהילות, עשרות בחורי ישראל נדחקו למות מרגע אחד לחבירו במירון, ושוב אחר זה עוד מאורעות כהנה, בהריסות פארענטשע'ס ובהריסת בתים, ותאונות דרכים בקאר ובערפלאן, אשר זה שנים רבות לא נשמע כזאת בגבולנו, וכל אחד שואל ורוצה לידע בשלמי הרעה הזאת לנו (יונה א-ז), מי הוא האשם בזה, ומהו העון הגדול שהביא חרון אף הזה. זהו דבר פשוט אצלם שהם עצמם אינם אשמים בזה, כי אין הם חוטאים ופושעים כל כך, אלא מסתמא יש עבירות חמורות אצל אחרים שהם מביאים צרות הללו. והראיה לבחון לעצמו הדברים שכן הוא הילוך מחשבתו, כי יאמר נא ישראל כל אחד לעצמו, מה קיבל על עצמו מאז ועד עתה אפילו קבלה אחת של תיקון במעשיו מפני המאורעות הללו. מה יוכל להראות באצבע שבדבר זה שינה הנהגתו ממה שהיה נוהג אשתקד. אם היה באמת מרגיש שמעשיו יש להם חלק במאורעות אלו, לא היה מסתפק באנחה בעלמא, אלא היה מקבל על עצמו על כל פנים קבלה מועטת בתיקון מעשיו. והנביא (ישעיה נח-ב) צועק, ואותי יום יום ידרשון ודעת דרכי יחפצון, כגוי אשר צדקה עשה, ומשפט אלקיו לא עזב, הם מעריכים עצמם כאנשים צדיקים שעושים צדקה ומשפט אלקיו, ורוצים לדעת דרכי, למה הקב"ה עושה זאת לנו.

אבל האמת היא אשר כולנו אשמים בדבר, כי כל חטא וחטא של יחיד מצטרף למלאות סאת החטא. וגם בחטא נינוה לא היה חטא כללי שהתקבצו יחד אנשי נינוה בעשיית עבירה גדולה אחת שהעלה חמת ה', אלא כל יחיד לעצמו כאשר בא לידו עבירה של חמס לקח ממון אחרים, ונתקבצו למעלה כל החטאים יחד

עד שנגזר עליהם להיות נהפכת, כי כל חטא וחטא של יחיד מצטרף עם החשבון הגדול.

על כל אחד ואחד מוטל לקבל על עצמו בימים אלו איזה תיקון למעשיו, ולומר לעצמו בשלי הסער הגדול הזה עליכם (שם א-יב). – הנה נסיון הדור שלנו היא כלי הטעכנאלאגיע, אשר הרבה בני אדם צריכין להיות להם מגע ומשא עם הכלים הללו, ונסיון תמידי יש לפניו בכל שעה. וכל אחד יודע ומכיר המכשולות הרבות שאין צריכים לפרטם, ומוטל על כל אחד לעשות לעצמו גדרים וסייגים בזה לפי מצבו. ובודאי מי שיכול להשמר שלא ישתמש בסמארטפאן, ואין לו צורך בהם לפרנסתו, אין לו להשתמש בהם כלל, כי זהו כלי שמדרדר את האדם עד הדיוטא התחתונה. אבל גם מי שנצרך לזה, יש לגדור עצמו להיות לו הפילטער היותר טוב ושמור, ותהא פתוח רק לאלה הדברים שנצרך להם. גם לא להשתמש בו תמידי, אלא להיות לו טלפון פשוט אחר על כל היום, ורק לצורך גדול כאשר אי אפשר לסדר הדברים בטלפון פשוט, אז ישתמש בהטלפון האחר. גם לגדור עצמו שלא להכניסו לביתו כנגד בני ביתו, ולקרר בעיניהם ההשתמשות בו, ואין לך חינוך יותר גדול להבנים, ממה שהם רואים איך אבותיהם מדקדקין שלא להכניסו להבית, והוא משתמש בו רק לצורך פרנסתו.

ויש לנו להעלות על זכרוננו מאמרם (שבת לג.) בעון נבלות פה, צרות רבות וגזירות קשות מתחדשות, ובחורי שונאי ישראל מתים, יתומים ואלמנות צועקין ואינן נענין, ואפילו חותמין עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה הופכין עליו לרעה. רב נחמן בר יצחק אמר אף שומע ושותק שנאמר (משלי כב-יד) זעום ה' יפול שם [זעם של הקב"ה שורה שם אצל פי זרות, היושב אצלו ושומע קרוי זעומו של הקב"ה] ע"כ. ואם זהו בדיבור קל של יחיד בינו לבין חבריו, מכל שכן בכלי זו שיש בה הרבה יותר מדיבור לבד, והוא נעשה לחטוא ברבים יחד, וכל דיבור שבה מגעת לאלפים, עד כמה זעם של הקב"ה שורה שם, ועל היושב אצלו ושומע.

הצניעות ברוב הבתים צריכין תיקון, השייטלין שלובשין נעשות ארוכות משנה לשנה, ושייטלין הארוכות יותר מהכתפיים אסרוה כל גדולי ישראל, גם הסטיילים השונות יוצאות כבר מהגדר הראוי, הלעיים שייטלין אסרו הרבה גדולי ישראל גם מלומר ברכה

ודבר של קדושה כנגדה. – ואין הנשים לבד נאשמות בזה, אלא גם בעליהן, כי כל מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו [נענש על עבירות שבידן] (שבת נד:).

כאשר משיאין האבות את בניהם, מוטל על החתן להתנות שלא ילכו אחר החתונה בשייטל ארוכה. וכאשר משיאות את בנותיהן, והם קונים להם את השייטלין, יש לומר להבת אני קונה לך שייטל כמו שאמך לובשת, וכמו שאמה היתה הולכת, ואין אני רשאי לקנות לך שייטל לחנך אותך בידיים לבטל מה שנצטונו אל תטוש תורת אמך. – חלק גדול בפירצה זו היא על ידי המוכרים את השייטליך, שמפתים ללכת בשייטלין אלו כדי להשיב את שמם במסחר. והפיתוי של עצת יצר הרע הולכת ככה, קודם תקנה שייטל ארוכה, כי זה עדיין יכולין לקצר אחר כך, אבל שייטל קצרה לא תוכל להאריך. והתוצאות מזה מובן לכל, שילדות נערות לא יקצצו שוב אותה, ולהבעל קשה לומר להכלה אחר חתונתה שתשנה מה שקנתה לה חמותו.

המוסדות שלנו משתדלים לעמוד בתוקפה על דבר זה, אשר אשה ששינתה ללכת מדרכי אבותיה בהשייטל או בצניעות בגדיה אין להמשפחה ההוא זכות במוסדותינו. וכל אחד ישים זאת אל לבו, להיות חכם הרואה את הנולד, ויעורר את בתם כאשר קונים להם השייטלין, כי בקניית שייטל כזו מאבדת את הזכות לגדל את בניה במוסדות התורה שבעירנו, ולא תהיה לה ולאבותיה טענות, כי הם בעצמם אשמים לזה. וכמה פעמים תצטרך עבור זה לעקור דירתם מכאן ללכת לדור במקומות שאין מקפידין על זה, ולהוריד את יהדותם ואת יהדות חינוך בניהם בשביל זה. ולא תטיל שום אשמה על הנהלת המוסדות אלא על עצמם. לא יתכן לומר אני רוצית לילך כמו שאני רוצה, ולא יאמרו לי מה לעשות, ואתם מוכרחים לחנך את בנינו.

וכמו כן צריכין תיקון הבגדים של הילדים, שמלבישים אותם בהסטיילים של הגויים, נאבד החן והיופי שהיה פרוש על ילדי בית ישראל בשבתות וימים טובים, ונשים שדעתן קלות מלבישים אותם בטעם שאין בו חן יהודית. בשבתות היו הולכים עם בגדים לבנים, האמא הולכת בטיכל לבן ובשירצל לבן, הבנים בהעמד לבן, הבנות בפוזמקאות לבנות, המפה הפרוסה על השלחן היתה לבן. ועתה הרגילו להלבישם לפי הסטייל בצבעים

שונים. - נפרצה להלביש הבנים מכנסיים קצרות מדובקות על הרגלים, כמו גויי הארץ, ופוזמקאות של חצי שיעור. אצל מי ראו זאת, וממי לקחו זאת, מאבותיהם או מזקניהם שהלכו כן. האמות מלבישים הילדים בדרכי הגויים, ובוכים בהדלקת הנרות שיתגדלו הבנים לתלמידי חכמים וצדיקים.

תן לחכם ויחכם עוד, כל אחד יודע ומכיר מה מוטל עליו עוד לתקן, ולקבל על עצמו לשנות את דרכו. הרבה מאחינו בני ישראל עובדים יחד עם גויים, ובעוה"ר נעשים מושפעים מהם מדיבוריהם והתנהגותם. ואין לזה עצה אלא להסתובב בצלן של חכמי התורה, ולהתחבר עם חברותא של בני תורה ויראי ה', לעזוב את החברים החלושים, וחברותא חלושה, ולקבוע מקומו בבית המדרש בקבוצה של עובדי ה', אשר הנכנס לבית הבושם מקבל ריח טוב. ובפרט בשבתות וימים טובים, לקדש אותם להתעלות ברוחניותו, ולהפרש בהם מהבלי העולם, ולחיות חיי רוחניים בקדושת הימים, אשר ישאירו השפעה על כל השבוע, ולהשתדל לשמוע בשבתות וימים טובים מוסר ותוכחה כל אחד לפי ערכו. ואז ירחם ה' על עמו ויסיר מאתנו חרון אף וכעס.

רבינו שליט"א סיים דבריו באמרו: ונסיים בדבר טוב לעורר זכות עלינו למעלה, הנה נתייסד בקהלתנו חבורת 'ובהם נהגה' ללמוד על הסדר יום יום עמוד גמרא, וגם לעמוד לבחינה בכל חודש על מה שנלמד.

זה שבע שנים לטובה עובר כעת מהתייסדותו, אשר אנו גומרים כעת סדר מועד, ומתחילים סדר נשים. ומדי שנה בשנה מתרבים המצטרפים לחבורה זו, זקנים עם אברכים ובחורי חמד, שמספרם עולים להרבה מאות. אשר בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין, ואין לנו שיור רק התורה זאת. הרבה בתים נתהפכו לטובה מן הקצה עד הקצה, שקועים בכל עת פנוי בדברי תורה. ואנו חוגגים אחר החג יום שכולו תורה, בשמחת התורה שזכינו. וזכות גדול הוא לכל החברים שבחבורה זו, העושים בעצמם והמעשים את אחרים, לסייע בכל הדברים הנצרכים לזה, הן בשיעורי תורה והן בהוצאות הרבות שיש בזה. ואנו מבקשים, תורה הקדושה התחנני בבקשה לפני מלך רם ונשא, שכל התנאים והאמוראים יעמדו לנו לזכות ביום המשפט. - וכל מי שעדיין לא נתחבר לאחד מחבורות של תורה, אנו מבקשים טעמו וראו כי טוב ה', אין תענוג רוחני יותר מלסיים מסכתא ולידע אותה על בוריה, ואין תענוג גשמי יותר מההשפעה שזה משאיר על בני הבית להתרומם באוירה של תורה.

ויזכנו ה' בגמר חתימה טובה, שנה של שפע ברכה, שנת אורה ושמחה, בבני חיי ומזוני רויחי, רפואות וישועות בכל בתי ישראל, שימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה, חיי נחת של בנים ובני בנים, לראותם מגודלים על דרכי התורה ויראה. ותהא שנה זו שנת גאולה וישועה בקיבוץ נדחי בית ישראל, על ידי משיח בן דוד במהרה בימינו אמן.

פרשת האזינו ו' - י"ב תשרי תשפ"ב לפ"ק

יום ראשון פרשת האזינו

לפני תפלת שחרית הניח רבינו שליט"א תפלין לבן הר"ר יחיאל שטערן הי"ו. אחר התפלה השמיע רבינו שליט"א דברי הדרכה להבחור הבר מצוה, ונתן לו דורן דרשה.

בשעות הצהריים הגיע רבינו שליט"א לניחום אבלים אצל משפחת וויטריאל שיחי, שישבו שבעה על פטירת אמם ע"ה (אלמנת הר"ר חיים וויטריאל ע"ה).

זוה תוכן השיחה:

א' האבלים: ביי מיין ברית איז מיין טאטע געגאנגען מכבד זיין דעם סאטמארער רב מיט סנדקאות. און דער סאטמארער רב האט געזאגט, אז מען זאל גיין מחזק זיין דעם סטראפקוב'ער בית המדרש, און מען זאל מאכען דעם ברית אין סטראפקוב'ער בית המדרש. און דער סאטמארער רב איז געקומען דאווענען אין סטראפקוב.

רבינו: מיין טאטע ז"ל פלעגט צו פארציילען אסאך מאל פון דעם סטראפקוב'ער רב, אז ווען מיין טאטע איז געקומען קיין אמעריקא, האט ער נאך נישט געהאט קיין אייגענעם בית המדרש, און ער האט געדאווענט ביים סטראפקוב'ער רב. א יאר שפעטער האט ער געעפענט א בית המדרש פאר זיך, אויף די סאו"ט פינף גאס. און עס האט זיך אמאל געמאכט, אז מען האט אים מכבד געווען מיט א ברית שבת ביים סטראפקוב'ער רב, איז ער נאכן דאווענען געקומען קיין סטראפקוב צום ברית. נאכן ברית, מען זעצט זיך אראפ צו קידוש, דער סטראפקוב'ער רב איז געווען א איש אמת, וואס ער האט געהאט אויפן הארץ, האט ער ארויסגעזאגט. רופט ער זיך אן בפני כל עם, 'סאמבאטהעלער רב, איך וואלט אייך נישט מכבד געווען צו זיין מוהל דא אין בית המדרש'. פרעגט אים מיין טאטע, מה פשעי ומה חטאתי. זאגט ער, 'אז איר האט ביי מיר א ברית שבת, און איר קומט נישט אהער דאווענען, דארפט איר נישט זיין מוהל דא'. האט מיין טאטע ז"ל געזאגט, אז זייט דעמאלטס האב איך זיך אויסגעלערנט, אז אויב מען האט א ברית ביי א אדם גדול, דארף מען גיין דארט דאווענען שבת. און שפעטער ווען ער האט געהאט א ברית ביי א אדם גדול, האט ער איבערגעלאזט דעם בית המדרש, און געגאנגען אהין דאווענען, ווייל ער האט געזעהן ביים סטראפקוב'ער רב, אז מען קען האבן א טינא בלב. -

איך וויל מסביר זיין פארוואס דער סאטמארער רב האט זיך אזוי גערעכנט מיט דעם ברית. ביי מיין ברודער רבי שלמה זלמן, איז דער סאטמארער רב געווען סנדק, און דער סטראפקוב'ער רב האט געזאגט די ברכות. זיי זענען געקומען ביידע צום ברית.

א' האבלים: מיין טאטע ז"ל האט געהאט א שיינע שריפט, און ער פלעגט שרייבן די בריוון פאר דעם סטראפקוב'ער רב. ער פלעגט זאגען, און מיין טאטע פלעגט אראפשרייבן. מיין טאטע האט פארציילט, אז ער האט אים אמאל געהייסען שרייבן לכבוד הרב הגאון הצדיק, און מיין טאטע האט געשריבן. פרעגט ער אים, ווי אזוי האסטו געשריבן, זאגט ער, הגה"צ. זאגט ער אים, ניין, דא שרייב ארויס. איך שרייב פארן סאטמארער רב, 'הגה"צ' קען מיינען סיי וואס, שרייב ארויס הגאון הצדיק.

רבינו: איך האב אמאל געהערט פונעם קאפישי'ער רב, האט ער געזאגט, אז ווען מען שרייבט לכבוד הרה"צ, קען עס אויך מיינען הרשע הצורר...

*

בשעות אחר הצהריים נכנסו חברי 'חבורת הבחורים' דקהלתנו הק' בוומסב"ג, ורבינו שליט"א השמיע לפניהם דברי הדרכה.

זוה תוכן הדברים:

א'יך האב הנאה צו זעהן אז די בחורים האבן זיך צוזאמגענומען צווישן זיך, צו מאכען א חבורה אינאיינעם, להגדיל תורה ולהאדירה. די תועלת דערפון דארף מען נישט ארויסברענגען, עס שטייט אין הייליגע ספרים, אז יעקב אבינו האט געזאגט פאר די קינדער, האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים (בראשית מט-א). יעקב האט געזאגט 'האספו', עס איז גוט אז מען נעמט זיך צוזאם, 'ואגידה' איז א לשון איגוד, זיך מאגד זיין. 'אשר יקרא אתכם באחרית הימים', יקרא איז א לשון קרירות, קאלטקייט. עס וועט קומען באחרית הימים, עס וועט קומען די שפעטערדיגע צייטן בעיקבתא דמשיחא, עס וועט זיין א גרויס קאלטקייט אויף די וועלט, עס וועט זיין קאלט פון עבודת ה'. די גאס קילט אפ פון תורה און עבודת ה', די גאס ברענגט אריין וואס די גאס איז, אין יודישע

א פתח אזוי ווי די שפיץ פון א נאדל, וואס איז זייער קליין, און איך וועל ענק עפענען א גרויסן פתח.

מיט וואס קען א מענטש מאכען א פתח כחודו של מחט? ווען ער נעמט אויף זיך א קבלה אין יודישקייט, א קבלה אין עבודת ה', איך עפען א שטיקל פתח פון קדושה, נאכדעם טוט דער אייבערשטער עס עפענען, אז עס ווערט אינגאנצן גרויס. ווען מען נעמט זיך צוזאם, און מען איז מקבל אויף זיך קבלות, דאס איז דער פתחו לי פתח כחודו של מחט, און אונז זאל מיר זוכה זיין צו ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם. דער אייבערשטער זאל עפענען די הערצער צו תורה און עבודת ה', און מיר זאלן אלע זוכה זיין אויסצובעטן א גוט געבענטשט יאר, מיר זאלן אלע האבן א גמר חתימה טובה, און א שנת גאולה וישועה א"ה.

*

בשעות הערב נסע רבינו שליט"א לבארא פארק והגיע לניחום אבלים אצל משפחת קויפטייל שיחי, שישבו שבעה על פטירת אמם ע"ה (אלמנת הר"ר נתנאל קויפטייל ע"ה).

אחר כך הגיע רבינו שליט"א לבית הרבני הנגיד רבי אהרן הערש עלבויגען הי"ו, שם שהה משך כמה שעות לקבל את קהל אנשי שלומינו לברך ולהתברך לקראת ימי הרחמים והרצון.

*

יום שני פרשת האזינו

בשעות הצהרים נסע רבינו שליט"א אל עבר הבית החיים בעיר ניו דזשערזי, להתפלל ליד ציון אביו כ"ק הגה"צ מסאמבאטהעלי זצוק"ל. משם המשיך רבינו שליט"א לבית החיים של קהלתנו הק' בניו דזשערזי, להתפלל אצל ציוני כ"ק מרנן רבני קהלתינו זצוק"ל.

בשעות הערב קיבל רבינו שליט"א קהל אנ"ש לברך ולהתברך לקראת ימי הרחמים והרצון.

*

יום שלישי פרשת האזינו

בשעות הערב המשיך רבינו שליט"א לקבל את קהל אנ"ש לברך ולהתברך לקראת ימי הרחמים והרצון.

*

שטובער. די איינציגסטע וועג אז מען זאל נישט נשפע ווערן פון אינדרויסן איז, אז מען האלט זיך צוזאם צווישן זיך. מען נעמט אויף זיך גדרים וסייגים, ווי אזוי אונז וועל מיר זיין אפגעזונדערט, און זיין פאר זיך עקסטער. איש לרעהו יאמר חזק, ווען מען איז אין א חבורה צוזאמען, העלפט מען זיך ארויס איינער דעם אנדערן. מען האט די זעלבע שאיפות, אלע ווילן אנקומען צו די זעלבע פלאץ. מען קומט זיך צוזאם מזמן לזמן, און מען ווערט נתעורר. האט יעקב אבינו געזאגט, 'האספו', נעמטס ענק צוזאם, 'אגידה לכם, את אשר יקרא אתכם', עס קומט א קאלטקייט, 'באחרית הימים'. און דער האספו ואגידה, דאס וואס מען קומט זיך צוזאם, דאס וועט ענק העלפן ווען עס וועט זיין די קרירות באחרית הימים.

קרירות איז קאלט, און קרירות איז געפרוירן אויך. אמאל איז עס נאר געווען קאלט, היינט איז עס נישט נאר קאלט, נאר עס איז אויך פארפרוירן, די גרעסטע סארט קרירות וואס איז דא. דאס ביסל ווארימקייט וואס מען האט נאך, נעמט זיך פון דעם וואס מען איז אינאיינעם, און מען קומט זיך צוזאם, און מען איז זיך מחזק איינער דעם צווייטען.

און כל שכן יעצט ווען מען האלט אין די הייליגע טעג, וואס דרשו ה' בהמצאו, קראוהו בהיותו קרוב (ישעיה נה-ו), יעדער בחור דארף שפירן ביי זיך, אז דער אייבערשטער איז יעצט נאנט צו אים, מער ווי א גאנץ יאר. דער אייבערשטער איז איבעראל, און ער איז נאנט צו א מענטש שטענדיג, קרוב ה' לכל קוראיו, לכל אשר יקראוהו באמת (תהלים קמה-יח), אבער דעמאלטס דארף עס זיין אשר יקראוהו באמת, דעמאלטס איז דער אייבערשטער קרוב לקוראיו. יעצט בהיותו קרוב, איז דער אייבערשטער נאנט צו יעדן מענטש, יעדער וואס וויל זיך אביסל מחזק זיין, וואס ער וויל נתעורר ווערן, איז אים זייער גרינג אין די טעג, צוצוקומען צום אייבערשטען.

ווען מען איז זיך מחזק איינער דעם צווייטען, העלפט עס אז מען זאל קענען שטייגען. די קבלות טובות וואס א מענטש נעמט אויף זיך, דאס איז דער פתח וואס א מענטש עפענט זיך צום אייבערשטען. פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם. דער אייבערשטער זאגט, עפן מיר

יום רביעי - ערב יום הכיפורים

אחר אמירת סליחות קיים רבינו שליט"א מנהג כפרות. אחר סדר הכפרות הלך לבית השחיטה ובדק את החלף, ואחר השחיטה כיסה הדם בעפר.

בשעות לפני הצהרים קיבל רבינו שליט"א קהל אנ"ש להתברך לקראת יום הקדוש הממשמש ובא. אחר כך נטל ידיו לסעודת היום.

*

יום חמישי - יום הכיפורים

כחצי שעה אחר זמן הדלקת הנרות עלה רבינו שליט"א לפני הארון הקודש לדרשת כל נדרי, ובקול מעורר ובכי דיבר בגודל קדושת הזמן, אשר ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם, וכפי גודל ההכנה ליום זה, כן הוא הטהרה מלמעלה, אולם גם מי שלא הכין עצמו כראוי, זכה לטהרה יתירה בעיניו תשיעי ועשירי, אשר נשמותינו זכו לזיכוכ עצום כמו אחר תענית ב' ימים, ונשמות האדם מאיר באור גדול, ויש בזה סיוע רב להתעלות, ולקבל על עצמו שנות דרכיו לטובה.

אני ישנה ולבי ער, גם אותן השונים ימיהם בהבלי הזמן, מתעוררים בקול דפיקת השי"ת פתחו לי אחותי רעיתי, המעורר האדם היכן אתה עומד, עד כמה היא קשר אהבתינו, ומה חובתך בעולמך, ומה תכלית החיים. וצריך האדם להתעורר ולשנות דרכיו באותן המקומות שעלול ורגיל לחטוא, ולעזוב מקומו לחברותא טובה, שלא יכשל עוד בחטא.

רבינו שליט"א המשיך דבריו בקול חנוק מדמעות באמרו: זה שני שנים ששורה מדת הדין בעולם, מאורעות שונות עברו עלינו, מגפה קשה אשר הרבה נעדרו ר"ל, ועוד יותר יש מוטלים על ערש דוי, ולא השיד קוב"ה דעביד דינא בלא דינא (ברכות ה:), ומוטל על כל אחד ליקח כמה דקות להתבוננות במה הוא צריך לשפר את מעשיו, ולקבל על עצמו בהתחלה על כל פנים דבר אחד שישינה עצמו לטובה בשנה הבא עלינו לטובה.

והמשיך את אמרו במיוחד להבחורי חמד: אשרי חלקכם שאתם נמצאים בכותלי בית המדרש, ראו מה נעשה להעוזבים אותה, עד כמה התדרדרו, חסר מהם שלוות הנפש, אין להם שמחת החיים, מסתובבים גלמודים בלי להעמיד בית של תורה בנחת עם זרע קודש. אבל יש לשום לב על גודל הנסיונות שעומדת

בפניכם, ולהגדיר עצמו כל אחד מהכלים הטעכנאלאגיים שלא יהא לו מוגע ומשא עמהם, כי אי אפשר לצאת נקי מהם שלא יתדרדר ממועלתו. ושנות הבחורות הם מובחר הימים, וכפי מה שמתעלה בשנים אלו, כן יושאר ההשפעה מזה עליו על כל ימי חייו. ועל זה אמר הכתוב (תהלים קמז-יב) אשר בנינו כנטיעים מגודלים בנעוריהם, כי הנוטע אילן רך יוכל עדיין להטותו לכל צד שירצה, לא כן כשמתקשה אי אפשר לשנותו, ובנינו הם כנטיעים, לתת לב בשנות הנעורים כאשר הנטיעה עדיין רך, כי הם מגודלים בנעוריהם, לפי שנות הנעורים, כן הם נעשו מגודלים.

רבינו שליט"א סיים את דבריו, כי מברכים כעת ברכת שהחינו כי שמחים אנחנו שזכינו לחיות ולהגיע ליום הקדוש הזה אשר בו מתכפר כל עונותינו. ועבודת היום צריכה להיות בשמחה, אשר ה' הטוב ידו פתוחה לקבל שבים. - ואנו נוטלים את הספר תורה לפייסו על כל מה שעברנו עליה במשך השנה. אבל יש בזה עוד טעם, שהתורה תמליץ עלינו, אשר אבותינו מסרו נפשם עליה בפועל, שפשטו צוארם להשחט עבור התורה. וגם אנחנו, בגודל שיעבוד הגלות, אשר כל תועבות האומות פתוחות לכל, אנו מוסרים נפשנו להיות שמורים וגדורים בדרכי התורה, אשר אין אומה ולשון יכולה להתדמות בזה עמנו. התורה הקדושה תמליץ עלינו להיות לנו שנת אורה ושמחה, שנתברך כולנו בבני חיי ומזוני רויחי, להיות שנת גאולה וישועה בביאת בן דוד במהרה בימינו אמן.

אחר הדרשה פתח רבינו שליט"א את הארון הקודש, ואמרו כל הקהל הוידוי בכניסת היום, אחר כך הוציא את הספר תורה, והתחיל באמירת פסוקי אור זרוע לצדיק וכו', פלגי מים ירדו עיני וכו'.

עם סיום תפלת ערבית ואמירת שיר היחוד למד רבינו שליט"א משניות פרק ו' ממסכת יומא. אחר כך נכנס רבינו שליט"א לחדרו בבית המדרש, וכבקרת רועה עברו קהל הנוכחים לברכת הקודש אשר על ראשם יצור.

אשרי עין ראתה פרישת כהן ברשם צועק אנא השם, בעבודת היום בתפלת המוספין וסדר העבודה בהשתפכות הנפש, ותפלת נעילה ברשפי אש קודש, הלא למשמע אוזן תאבה נפשנו. אחר תפלת מעריב יצא רבינו שליט"א מבית המדרש לקול שירת 'אשרי העם שככה לו' ברוב חדוה והתרגשות.

